

Աջափնյակ թաղային համայնքի տարածքի գոտիավորման նախագիծ

Աջափնյակ համայնքը գտնվում է Երևան քաղաքի հյուսիսարևելյան մասում՝ Հրազդան գետի աջ ափին, և զբաղեցնում է 2596,24 հա տարածք, որը կազմում է քաղաքի ամբողջ տարածքի (22667,9 հա) 11,5%-ը:

Թաղամասը գտնվում է հաղորդակցության ուղիներով ապահովված բարենպաստ գոտում: Թաղամասի հյուսիսով անցնում է Երևան-Աշտարակ միջպետական նշանակության ճանապարհը, արևմտյան մասով՝ Մասիս-Նուռնուս միագիծ էլեկտրաֆիկացված երկաթուղին՝ «Սպանդարյան» կայարանով: Թաղամասի արևմտյան մասով «Երևանի գլխավոր հատակագծով» նախատեսված է շրջանցող մայրուղի:

Ընդհանուր կառուցապատման տարածքի 46.9%-ը կազմում է բնակելի, 26.4%-ը՝ հասարակական և 26.7%-ը՝ խառը կառուցապատումը: Ընդ որում՝ բնակելի կառուցապատումն իրականացված է տնամերձերով՝ 395.53:

Ներկայումս նկատվում է միտում՝ քաղաքի գերբեռնված կենտրոնի բեռնաթափման շահերից ելնելով՝ մի շարք համաքաղաքային ֆունկցիաներ տեղափոխել այս համայնքի տարածք, ինչը կնպաստի ինչպես վերջինիս զգալի աշխուժացմանը, այնպես էլ հավասարակշռված տարաբնակեցման ձևավորմանը: Կարելի է եզրակացնել, որ համայնքի հատակագծային գոտիներում նկատվում է սպասարկման օբյեկտների խիստ անհամաչափ տեղաբաշխում: Նախատեսված են 2 պահուստային տարածք՝ քաղաքային գերեզմանոցների կազմակերպման համար, մեկը՝ Սիլիկյան թաղամասի և երկաթգծի միջև ընկած տարածքում, մյուսը՝ վարչական սահմանի հյուսիս-արևմտյան ծայրամասում: Համայնքում առանձնացված են Սիլիկյան թաղամասի բնակատեղի և դամբարանադաշտի պահպանման գոտիները:

Հեռանկարային առաջարկով որոշ տարածքներում բազմաբնակարան շենքերով, մենատներով զբաղեցրած տարածքի նվազումը և միաժամանակ հասարակական և խառը կառուցապատման տարածքների ավելացումը պայմանավորված է սակավարժեք, վթարային և խարխուլ բնակելի տների իրացման հաշվին, ազատված տարածքների օգտագործումը բազմաբնույթ, բազմահարկ՝ բնակելի և հասարակական նշանակության բազմաբնակարան շենքերով կառուցապատման համար՝ ավելացնելով տարածքի հասարակական կանաչապատ մակերեսները:

Աջափնյակ թաղային համայնքի բնակելի բազմաբնակարան շենքերի վերաբերյալ տվյալների վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ թաղամասում առկա թվով 419 բազմաբնակարան շենքերի տոկոսային հարաբերությունն ըստ վթարայնության աստիճանի կազմում է 15% II աստիճանի վնասվածության շենքեր, 11% III աստիճանի վնասվածության շենքեր, 3% IV աստիճանի վնասվածության շենքեր:

Չաշվի առնելով համայնքում վթարային շենքերի գոյության փաստը և ներկա դրությամբ տարվող ուժեղացման կամ քանդման աշխատանքները, առաջարկություններ են ներկայացվել՝

- տարբեր վնասվածության աստիճան ունեցող, շահագործման առումով ժամկետանց (մինչ 60-ական թվականները կառուցապատված թաղամասեր), սեյսմակայուն խիստ փոքր մակարդակ ունեցող, կենցաղային պայմաններից զուրկ բնակելի տներով կառուցապատված թաղամասերը կառուցապատել նոր շենքերով:

- նկախ վնասվածության աստիճանից պահպանել պատմամշակութային շինությունները՝ իրականացնելով կոնստրուկտիվ համակարգի ուժեղացում, պահպանելով նրանց ճարտարապետական կերպարը,

- չթուլատրել վերնահարկերի կառուցում՝ առանց շենքի տեխնիկական վիճակի մանրակրկիտ, գործիքային հետազոտության տվյալների և շենքի կոնստրուկտիվ համակարգի կրողունակության, սեյսմակայունության մակարդակի բարձրացման միջոցառումների իրականացման,

- մշակել և հաստատել քաղաքաշինական հատուկ կարգ՝ շինությունների կոնստրուկտիվ համակարգերում ինքնակամ փոփոխություններ կատարելու անթույլատրելիության վերաբերյալ:

Ըստ Երևան քաղաքի գլխավոր հատակագծի՝ Աջափնյակ համայնքի հեռանկարային բնակչության թվաքանակն ընդունված է 146.3 հազար մարդ:

Նոր բնակելի տարածքները, թաղամասերի և միկրոշրջանների տեսքով, հիմնականում կազմակերպվում են մայրաքաղաքի հյուսիս-արևմտյան (Աջափնյակ) և հարավ-արևմտյան ուղղություններում: Զաղաքի պահուստային հողերի մեծ մասը ևս կոմպակտ կերպով տեղաբաշխված է՝ 600 հա Աջափնյակ համայնքում:

Արտադրական գոտիները, որոնք այսօր մեծամասամբ դեգրադացիայի են ենթարկվում, հիմնականում նախատեսվում է պահպանել իրենց տարածքներում, դրանց կանոնակարգելու, ներքին վերակառուցման և ժամանակակից առաջավոր տեխնոլոգիաների ներդրման միտումով: յուղական արտադրության նպատակով զբաղեցրած բոլոր տարածքները նույնպես նախատեսվում է վերապրոֆիլավորել:

Ճանապարհների, գերեզմանների, էներգետիկայի և այլ կոմունալ օբյեկտների պաշտպանիչ գոտիների տարածքներում նախատեսվում են բուժերային գոտիներ, որոնք այսօր արդեն զբաղված են բնակելի և հասարակական կառույցներով: Այս տարածքներում, մինչև հաշվարկային ժամկետի ավարտը, լիավոր հատակագծով արգելված են բոլոր նոր բնակելի և հասարակական կառուցապատման և վերանորոգման աշխատանքները:

Աջափնյակի տարածահատակագծային հորինվածքի զարգացում

Յենակետային հատակագծի վերլուծության արդյունքում նշմարվել են քաղաքաշինական հեռանկարային զարգացման հիմնական միտումները, դրանք են.

Տրանսպորտային տարանցիկ զարգացման միտումները

Ներկա վիճակում տարանցիկ ուղիների դերակատարողներն են Լենինգրադյան, Յալաբյան, Յասրաթյան, Շիրազի, Չաուշի փողոցները, Աշտարակի խճուղին:

Երևան քաղաքի գլխավոր հատակագծի նախագծով այդ մայրուղիները հավելվում են Սեբաստիա-Աշտարակի խճուղով, Աջափնյակի հարավային սահմանով դեպի Տիչինայի փողոց ու Էջմիածին, և հյուսիսարևելյան կողմով քաղաքը շրջանցող արագընթաց նոր նախագծային մայրուղիներով: Սրանցով հստակորեն ուրվագծվում է երթուղիների այն համակարգը, որը հանդես է գալու իբրև քաղաքի քաղաքաշինական կազմավորման հենք:

Հասարակական բնույթի ենթակառուցվածքների տեղաբաշխման միտումները

Ներկա դրությամբ համայնքը զուրկ է «հասարակական կենտրոն» հասկացությունից: Յետևաբար՝ այդպիսի կենտրոնի ստեղծումը դիտվում է հույժ կարևոր: Նկատի ունենալով, որ նման կենտրոնը չի կարող լինել արագընթաց ուղիների անմիջական հարևանությամբ, առաջարկվում է Աբելյան փողոցն իր ողջ երկայնքով ընդարձակելու միջոցով ձևավորել ճեմուղի, ուր տեղաբաշխել համայնքի հասարակական առևտրի, վարչական, հանգստի, մշակութային, սոցիալական այլ ենթակառուցվածքները:

Նկատի ունենալով այդ մասի ռելիեֆային անկումը՝ ճեմուղին կարող է լինել բազմամակարդակ՝ ստորգետնյա ընդարձակ ավտոկայանման հարթակներով: Ճեմուղու երկու ծայրերում նախատեսված են մետրոյի հեռանկարային վերգետնյա կայարաններ:

Պահուստային տարածքների կառուցապատման կազմակերպումը

Այդպիսի տարածքները տեղաբաշխված են հիմնականում համայնքի արևմտյան հատվածում, Հասարթյան-Շիրազի-Չաուշի խճուղու և հյուսի-արևմտյան կողմով անցնող երկաթուղու միջև: Այստեղ, Տիչինայի փողոցին հարող հատվածը տրամադրված է որպես համաքաղաքային հասարակական-վարչական գործառույթների կենտրոնացման վայր, և «Երևաննախագիծ» ՊՓԲԸ-ի կողմից մշակված ու հաստատված է գոտիավորման նախագիծ: Մյուս հատվածները մասամբ զբաղեցված են սակավահարկ բնակելի տներով, մասամբ գերեզմանոցներով, բարձրավոլտ էլեկտրահաղորդման գծերով և դրանց պաշտպանիչ գոտիներով: Ազատ տարածքների հատվածն առավել արդյունավետ կառուցապատելու նպատակով առաջարկվում է բարձրավոլտ էլեկտրալարերի մասնակի տեղափոխման միջոցով ստեղծել միասնական տարածք՝ քաղաքաշինական ամբողջական համալիր ձևավորելու նպատակով:

Արդյունաբերական գոտի

Հյուսիսարևմտյան գոյություն ունեցող՝ Սպանդարյան և Քասախ արդյունաբերական հանգույցների գործառույթը թողնվում է անփոփոխ: Վերջիններիս ազատ տարածքները կծառայեն համայնքի բնակելի կառուցապատման գոտիներում տեղաբաշխված և տարածքին անհարիր արդյունաբերական և պահեստային ձեռնարկությունների հետզհետե տեղափոխմանը:

Տարածքի լանդշաֆտային դիրքորոշման առանձնահատկությունները

Աշափնյակ համայնքի տարածքն ունի որոշակի թեքվածություն դեպի հարավ, դեպի Արարատ լեռան համայնապատկերը: Այդ առավելության օգտագործման, փողոցներից, շենքերից ու շինություններից շահեկան վիզուալ տեսահորիզոնը «աշխատեցնելու» նպատակով, նախագծով առաջարկվում է տարածքի լայնական փողոցների կառուցապատումը տանել՝ հնարավորինս ապահովելով բացվող համայնապատկերի ընկալման կետերը, իսկ գլխավոր զբոսուղուց դեպի հարավ ուղղված փողոցների կառուցապատման գծերը հնարավորինս հետ տանել նույն փողոցների կարմիր գծերից: Նկատի ունենալով Հալաբյան փողոցով հեռանկարային տարանցիկ երթևեկության բնույթը և այն, որ այդ փողոցի ուղղությամբ է հիմնականում տեղաբաշխված վթարային ֆոնդի գերակշիռ մասը, առաջարկվում է այդ ֆոնդով զբաղեցված առաջին գոտին ազատել կառուցապատումից և օգտագործել իբրև հանրային օգտագործման կանաչապատ տարածք:

Կանաչապատման մակարդակի վերլուծություն

Կանաչապատման համար առավել բարենպաստ են հյուսիսային, հյուսիսարևելյան, արևելյան և հարթ տարածքները:

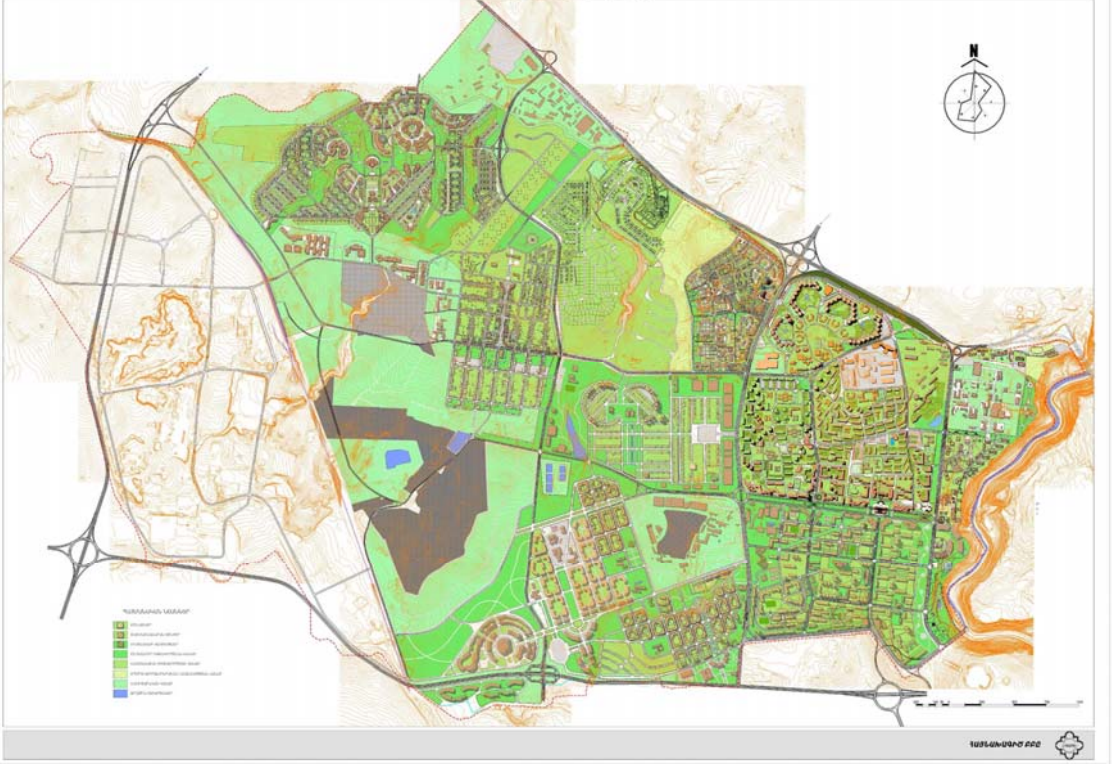
Տիչինայի հարակից տարածքում նախատեսված թաղամասում առաջարկվել է հիմնադրել 90,1 հա կանաչ տարածքներ, այդ թվում՝ ընդհանուր օգտագործման կանաչ տարածքների (զբոսայգի) մակերեսը կկազմի 46,2 հա: Այսինքն, համայնքի հասարակական նշանակության կանաչապատ տարածքների 20%-ը կիրականացվի Տիչինայի փողոցի հարակից տարածքի կանաչապատման հաշվին: Սահմանափակ օգտագործման կանաչ տարածքների մակերեսը կկազմի 10,0 հա նորաստեղծ կառույցների շրջակայքի կանաչապատման հաշվին: Այսպիսով՝ շրջանային նշանակության ընդհանուր օգտագործման կանաչի նորմը կհասցվի մինչև 10.0 քմ/մարդ: Հատուկ նշանակության կանաչ տարածքների ընդհանուր մակերեսը կկազմի 33,9 հա՝ սանիտարական գոտիների կանաչապատման հաշվին:

Աջափնյակ համայնքի ընդհանուր օգտագործման կանաչ տարածքների մակերեսն առաջարկվում է ավելացնել 221.76 հա-ով և մոտակա 15 տարիների ընթացքում հասցնել 234.1 հա-ի: Այդ դեպքում բնակչության ապահովվածությունը ընդհանուր օգտագործման կանաչ տնկարկներով կհասնի 16.0 քմ/մարդ սահմանագծին, որը կբավարարի նորմատիվային պահանջները (16 մ2):

Սահմանափակ օգտագործման կանաչ տարածքների մակերեսը նույնպես նախատեսվում է ավելացնել 215.7 հա մակերեսով նոր բնակելի կառույցների տարածքների և վերակառուցման ենթակա թաղամասերի կանաչապատման հաշվին: Հատուկ նշանակության կանաչ տարածքների մակերեսը կավելանա շուրջ 175.0 հա մակերեսով:

Աջափնյակ թաղային համայնքի գոտիավորման նախագիծը, համաձայն ՀՀ կառավարության 14.05.2001թ. հ. 408 որոշմամբ ընդունված կարգի, հաստատվել է Երևանի քաղաքապետի 12.12.2007թ. հ. 5410-Ա որոշմամբ:

ԵՐԵՎԱՆ ԶԱՐԱՆԵՐ ԱԶՈՒՆԱԿ ԳԱՄԱՆՆԵՐ ՏԱՐԱԾԵՐ ԳՈՏԻՎՈՐՄԱՆ ԼԱՄԱԳԻՑ
ՎՈՐՈՇԱԳԱՏՄԱՆ ԷՎԵՐԶ

ԵՐԵՎԱՆ ԶԱՐԱՆԵՐ ԱԶՈՒՆԱԿ ԳԱՄԱՆՆԵՐ ՏԱՐԱԾԵՐ ԳՈՏԻՎՈՐՄԱՆ ԼԱՄԱԳԻՑ
ԳՈՐԾԱՆՆԱԿԱՆ ԳՈՏԻՎՈՐՄԱՆ ԴՏԱԿԱԳԻՑ

